

Látogatás az ujszegedi mezőgazdasági intézetben.

Szeged, október 18. (Saját tudósítónktól.) Eszrevétlenül, minden hangosabb dobverés nélkül, szinte máról holnapra teremődött meg Ujszegeden a város egyik legjelentősebb és legjobban felszerelt kulturális intézete, a **mezőgazdasági intézet**. A közönség ugyyszólván csak akkor szerezhetett tudomást róla, amikor közhírré tették, hogy **október 26-án lesz az új intézet ünnepélyes megnyitása és lehet, hogy a megnyitáson részt vesz az ország lemondott, de azért mégis degnált földművelésügyi minisztere, nagyatádi Szabó István**, ha ugyan az Eskütt-ügy aktáinak tanulmányozásán kívül ilyen reprezentatív kirándulásra is telik majd az idejéből.

A mezőgazdasági intézet abban a háboru alatt félbehagyott pompás épületben nyert hajlékot, amely eredetileg kender- és lenkiserleti intézetnek, vagy ahogyan a lokálpatriotizmus megítélte, **kenderakadémiának** készült. Már a háboru előtt, az építés megindításakor szó volt arról, hogy a kender- és lenipar kétségtelenül nagyon fontos ügye, talán még sem érdemel egymagában ekkora palotát, de a kormány akkor meg akarta mindenáron mutatni, hogy nagyon pártolja a hazai ipart. Fel is épült volna és meg is kezdte volna működését ez a különös nevű akadémia, ha nem üt ki a háboru.

Azután elmúlt a háboru, jött a kiscgazda-éra. A sok haszontalanság között néhány egészen hasznos intézet is előbújt a semmiből. Ezek közé tartozik az új mezőgazdasági intézet is, amelynek napja az a régi vegykiserleti intézet, amely a városi bérház első emeletén működött néhány évtizedig Csonka professzor vezetésével.

A négy kiserleti állomásból álló intézet belsejében még nem fejezték be teljesen az építés munkáját. Kőművesek, szerelők dolgoznak még a világos, fehérre meszelt termekben. Az udvart most föltik fel és az udvar végén most építik az épület teljesen különálló gázberendezését. Külön ártézi kutja és vízvezetéke is van az intézetnek, amelynek belsejében kényelmes, modern lakást kapott három főtisztviselő is.

A termekben fölnyitott ládák, lombikok, üvegek, kiserleti eszközök hevernek látszólagos rendetlenségben, de egyik-másik teljesen felszerelt helyiségben már erősen folyik a munka.

A mezőgazdasági intézetnek négy állomása van: **a növénytermelési, a talajtani és agrochémiai, a vegykiserleti és a kender- és lenkiserleti állomás**. Az első három állomás már megkezdte működését, a kender- és lenosztály szintén hamarosan megkezd.

A növénytermelési osztály.

Az Alföldi Mezőgazdasági Intézet adminisztrációs ügyeit Havass Géza kiserletügyi igazgató intézi, aki egyszersmind a növénytermelési osztálynak is a vezetője. Ez az osztály az intézet emeletén nyert elhelyezést. Helyiségeinek száma hat, amelyek között növénytermelési, botanikai és magvizsgáló laboratóriumok vannak. A növénytermelési osztállyal kapcsolatban mintegy 40 holdnyi külső és 10 holdnyi belső gazdaság áll a kiserleti állomás rendelkezésére. A külső telepen istálló épül és külön épület két tisztviselői lakással, két kocsis lakással és magtárral.

Az intézet hivatásáról érdeklődésünkre a következőket mondotta Havass igazgató:

— Az Alföldi Intézet hivatása elsősorban az, hogy az Alföld mezőgazdaságát fellendítse. Növénytermelési osztályának a feladata, hogy az Alföld száraz-meleg éghajlatára való figyelemmel különböző talajművelési eljárásokat, talajművelő gépeket kiserletileg próbáljon ki annak megállapítása végett, hogy melyek azok a módok és eszközök, amelyek a szárazság hátrányait ellensúlyozva, a terméseket biztosítják s lehetőleg növeljék. Kiterjeszkedik az állomás a növényfélésekre, a gyógynövények és vetőmagfajták saját telepein s más gazdaságokban való kiserleti kipróbálására is. Feladata továbbá az is, hogy a különböző műtrágyák alkalmazásának helyes módjait és mennyiségét kiserletileg megállapítsa. Foglalkozni óhajt a vetésre kerülő magminták csirázóképességének, tisztaságának és arankával való fertőzöttségének vizsgálatával is, valamint a növényi és állati kártételek elleni védekezés módjainak és eszközeinek meghatározásával is. Az állomás kiserleti munkásságával a gyakorlati életet kívánja szolgálni éppen úgy, mint az állomás laboratóriumában működő tudományos, botanikai és mikroszkópi vizsgálatok is.

A talajtani és agrochémiai állomás.

A mezőgazdasági intézet másik, nagyon fontos állomása a talajtani és agrochémiai állomás, amelynek élén Herke fővegyész áll. Az állomás az alföldi talajok javítási módjainak tanulmányozásával foglalkozik.

Az állomás elhelyezéséről és céljáról Herke fővegyész a következőket mondotta:

— Ha meggondoljuk, hogy az Alföldön több,

mint félmillió katasztrális hold szikes terület van, amelyet nehezen, vagy alig tudunk értékesíteni s több százezer hold a gyenge termőképességű homoktalaj és hogy általában, az alföldi talajok termőképessége a klimatikus viszonyok okozta hátrányok és az itten divó gazdálkodási rendszer miatt egyáltalában nem kielégítő, felesleges annak fejtegetése, hogy mily nagy szükség volt egy ilyen intézmény létesítésére és milyen fontos feladat vár arra. Ha az alföldi talajok termőképességét az itteni speciális klimatikus és talajviszonyoknak megfelelő talajmunkával és trágyázással növelni tudjuk a szikes talajokat, ha nem is mind, de legalább jelentékeny részét sikerül megjavítani, annak messze kiható állami és közgazdasági jelentősége lesz.

— A talajtani és agrochémiai állomás az intézet épületének bal szárnyában van s hat helyiségből áll, amelyekben berendezett kémiai laboratóriumok vannak.

— Az állomás feladata lesz a mezőgazdaságot érdeklő talajismereti, növénytáplálkozási kérdéseknek, a talaj termőképességét befolyásoló tényezőknek tanulmányozása, az Alföld speciális viszonyainak megfelelő talajjavítási, művelési, trágyázási módzatoknak, a szárazság elleni védekezés, öntözés stb. kérdéseinek tanulmányozása s az egyes eljárások kipróbálása is. Az állomás különös súlyt helyez a talajjavításokra, főleg a szikes talajok és egyéb gyenge termőképességű talajok javítására és hasznosítására. Tanulmányozza a szikes talajokat, kutatja és kipróbálja azok értékesítésére és javítására irányuló módzatokat. A munkássága az egyes kérdések megoldására irányuló laboratóriumi kutató munkából és gyakorlati kiserletekből áll. Az összes fenti kérdésekben az érdeklődőknek szakszerű tanácsokat és útmutatást nyújt.

Vegykiserlet és paprikaminősítés.

A mezőgazdasági vegykiserleti állomás, mely eddig a városházán volt elhelyezve s melynek vezetője dr. Fodor Kálmán fővegyész, az épület földszintjének jobb szárnyán van. Az állomás helyiségeinek száma összesen hat, néhány helyisége terem-méretű úgy, hogy az állomás jelenlegi nagy forgalmát mindenestre jobban le tudja bonyolítani, mint az arányilag szűkre szabott régi helyiségekben. Külön helyisége van az élelmiszer- és anyagvizsgálatok számára, külön helyiségben foglal helyet a paprika-osztály, amelynek teljesen modern a berendezése és az új felszerelési tárgyak beérkezése után lehetségessé válik, hogy a paprikavizsgálatok már a mintavételt követő napon befejezhetőek legyenek. A kiserleti laboratórium tudományos kutatások és a mezőgazdaságra vonatkozó kérdések kiserleti tanulmányozására szolgál.

Az állomásnak az élelmiszer-vizsgálatokkal kapcsolatban elsősorban feladata lesz a **tejkérdés szabályozása**. Szeged városának ugyanis nincsen még meg a helyi szabályzata. A helyi szabályzat előkészítése a tisztí főorvosi hivatallal egyetértőleg az állomás feladata lesz; mindeztideig azonban a hurcolkodás, berendezkedés miatt az állomás még nem kezdhetette meg ezt a munkát. Általában a vegykiserleti állomás szélesebb körű anyagvizsgálatokra fog berendezkedni, hogy a közönség ezirányú szükségletét helyben kielégíthesse. Különösen fontos feladata lesz az állomásnak a paprikaminősítéssel kapcsolatban a paprikavizsgálatok kiserletítése. Az ellenőrzésen kívül kiterjeszkedik az állomás azokra a kérdésekre is, amelyek esetleg lehetővé teszik a **paprika olcsóbb feldolgozását, a romlandóság csökkentését**. E célból már a közeljövőben bakterológiai vizsgálatokat is tart az állomás annak a megállapítására, hogy milyen mennyiségű penész van átlag a paprikában és hogyan lehetne ellene hathatósan védekezni. Megtörtént ugyanis sokszor, hogy a nedves időjárás következtében a paprikatermés tekintélyes része tönkrement, a penész tulságos nagymértékű felépése miatt. Az állomás a magyar paprika külföldi propagálása céljából egy illusztrált füzet kiadását tervezi, ebben ismeretné az egész minősítési rendszert, továbbá a magy. kir. mezőgazdasági vegykiserleti állomás speciális helyiségeit és berendezését és kidomborítaná a szegedi fűszerpaprika előnyét a spanyol paprikával és egyéb fűszerekkel szemben.

A mezőgazdasági intézet kender- és len-osztályának feladata — Havass igazgatótól nyert információk szerint — a **fonóipari növények tápanyagfelvételére és feldolgozására vonatkozó megfigyelés és a növények kikészítésénél felmerülő kérdések tanulmányozása**. Az állomás ezt a munkásságát kémiai, fizikai, mikroszkópi, bakterológiai laboratóriumokban és a helyi gyárakban végzi. A nyolc helyiségből álló osztály az intézet emeletén van. Vezetője dr. Csókás Gyula fővegyész. Az osztály felszerelése már megérkezett Szegedre.

Az állomások vezetői egyébként az intézet megnyitó ünnepélyén részletesen tájékoztatni fogják az érdeklődőket az állomások céljairól és működéséről.

SZÉCHENYI MOZI

Telefon 16-33.

Október hó 19-én, vasárnap

FEHÉR VÁROS

RÉME

Nagy kalandordráma 8 felv.-ban.

A főszereplő:

HENRI BAUDIN.

Azonkívül:

A pompás kíséző műsor.

Előadások kezdete:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Alkalmi

és nászajándék disztárgyak
üveg-porcellán és fémből
nagy választékban

meglepő olcsó árakon.

Fonyó Soma

világítási üzletében Kölcsey-utca 4.

Kirakataim megtekintéséi kérem.

128 jó fekete föld Kisújszállástól 5 km.-re ur lakással stb. 35 v. buza. Ujszegeden 600 □-ól bér föld 2 szobás stb. lakással részletekben fizethető 55 millió. Alsóvárosban utcáfrontos ház 3¹/₂ v. buza. Modern magán és bérházak, telkek stb. **Lakásközvetítés.**

Petrik Antal nyug. állpt. tanácsos, O. F. B. által engedélyezett ingatlanforgalmi irodája, törv. bej. cég, Szegeden. Iroda: Áttila-utca 7. Telefon: 5-69 — Lakás: Stáció-utca 8/b. Telefon 13-36. 139

ÉKSZEREK

alkalmi és nászajándékok,
eredeti svájci órák
nagy választékban,
ismert szolid szabott árakon

Kun Jenő

ékszerész és órásnál

Szeged, Széchenyi-lér 2. Telefon 133.

Kérem a kirakataimban lévő árait megtekinteni.